

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek vedoucího práce

Autor/ka práce: Martin Varyš

Název práce: Denormalizace kouření a stigmatizace kuřáků v ČR

Autor posudku: Mgr. Martin Nekola, Ph.D.

Navržené hodnocení: velmi dobře

Předkládaná bakalářská práce se zabývá aktuálním a závažným tématem užívání tabáku a dopadů jeho regulace, včetně dopadů nezamýšlených. Konkrétně si autor položil otázku, zda probíhající denormalizace kouření přináší kromě pozitivních dopadů (snižování prevalence kouření) také stigmatizaci kuřáků a zamýšlí se nad využitím stigmatizace jako nástroje veřejné politiky obecně. Tento směr bádání přináší relevantní a v české debatě nepřiliš diskutované poznatky pro zdravotní, potažmo veřejnou politiku. Autor provedl základní přehled a diskusi dostupné literatury a kvalitativní výzkum 15 kuřáků (včetně bývalých).

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

ANO. Práce si klade jasný cíl, formuluje vhodné výzkumné otázky a odpovídá na ně.

Struktura je až na výjimky logická (např. výzkumné otázky by bylo vhodné uvést hned v úvodu práce, nikoliv až v „praktické části“), ocenil bych však přehlednější uspořádání teoretické části práce. Abstrakt je spíše shrnutí postupu a struktury práce, neobsahuje přehled hlavních zjištění. Podobně úvod nenabízí otázky nebo problémy, které by motivovali čtenáře k dalšímu čtení (proč se tématem zabývat, proč číst tuto práci?).

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

ANO, s výhradami. Teoretická část je dobře zpracovaná a pracuje s relevantní literaturou.

Autor poskytuje přehled v oblasti protitabákové politiky a možné stigmatizace odpovídající bakalářskému stupni studia. Málo pozornosti však věnuje pozitivním dopadům denormalizace, kde čerpá extenzivně pouze z jednoho zdroje, přestože existují bohaté přehledové studie shrnující současné poznání. Celkově se nicméně jedná o poměrně zdařilý přehled a autor využívá cizojazyčné texty.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Bez výhrad. Autor pracoval s 15 informanty různého věku a s různými zkušenostmi s kouřením. Svůj postup popisuje stručně ale jasně, metodu analýzy opírá o konkrétní postup popsany v odborné literatuře a výběr je podložen stručnou argumentací. Proces kódování ilustruje příklady v příloze.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Celkově autor argumentuje logicky a svá tvrzení opírá o provedenou analýzu. Nicméně postrádám hlubší analýzu a následnou diskusi výsledků. V této podobě jde o spíše povrchní konstatování zjištění od informantů, než hledání vzájemných souvislostí. Je nicméně pravda, že celá práce byla zaměřena na rozpoznání případných znaků stigmatizace u kuřáků, než na analýzu hlubších souvislostí mezi nimi. Závěr je poněkud uspěchaný, pravděpodobně psaný

těsně před odevzdáním.

Autor se také poměrně často dopouští velmi zjednodušujících tvrzení, které svědčí o spíše povrchní znalosti problematiky tabákové politiky ČR. Např. „Mezi nejrozšířenější používaná opatření u nás platí především zvyšování spotřební daní na tabákové výrobky a regulace veřejných míst, kde se smí kouřit. Mezi poslední přijatá opatření pak patří obrazové varování na obalech tabákových výrobků“ (str. 6) Těžko posuzovat, co znamená nejrozšířenější opatření, nicméně takový zákaz tabákové reklamy je jistě rozšířený, stejně jako primární prevence aj. Obecně platí, že ČR uplatňuje všechny nástroje, otázka se spíše vede o jejich míře (např. úplný zákaz vs. neúplný; nápisy vs. obrázky vs. generické balení apod.). Také není úplně pravda, že „Můžeme konstatovat, že přímé následování modelu denormalizace západních států se v ČR z velké části začalo prosazovat, až na přelomu tisíciletí.“ (str. 4) Již v 90. letech bylo prosazeno několik zásadních zákonů (zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích; zavedení spotřební daně 1993; snahy o regulaci reklamy v první polovině 90. let a následně zákon č. 40/1995, o regulaci reklamy) a první opatření lze vysledovat již před rokem 1989 (kampaň nazvaná Šance pro tři miliony). Celkově je v práci málo pozornosti věnováno tabákové politice jako celku (právní úprava omezeně, ostatní součásti - prevence, monitoring pouze zkratkovitě).

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

ANO

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Práce je po formální stránce na přijatelné úrovni. Obsahuje však relativně velké množství překlepů a pravopisných chyb včetně špatného uvádění procent. Autor až na výjimky cituje autor správně (např. citace uvnitř citací, odkaz na hlavní webovou stránku WHO místo konkrétního dokumentu apod.).

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Autor používá iritující obraty, které spíše nepatří do odborné práce tohoto typu (např. "Vraťme se, ale na chvíli ke Goffmanovi", "chcete-li", „lehké demografické údaje“).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Z práce není jasné, jaký je tedy autorův názor na využití stigmatizace jako nástroje veřejné politiky. Považuje je za vhodný a za jakých okolností?

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „velmi dobře“.

Datum: 2.6.2017

Podpis: